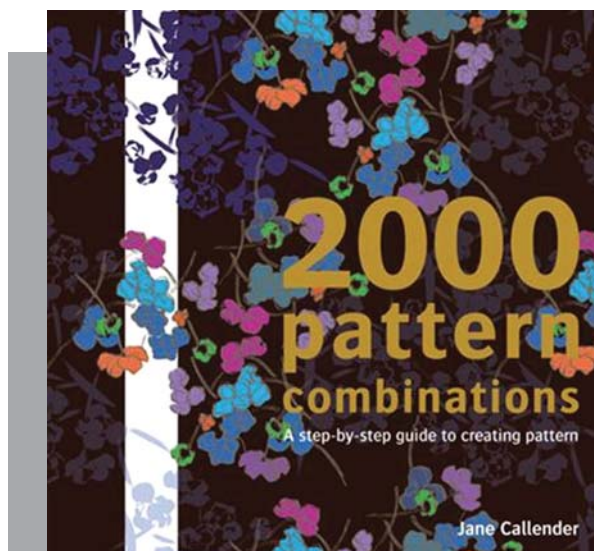
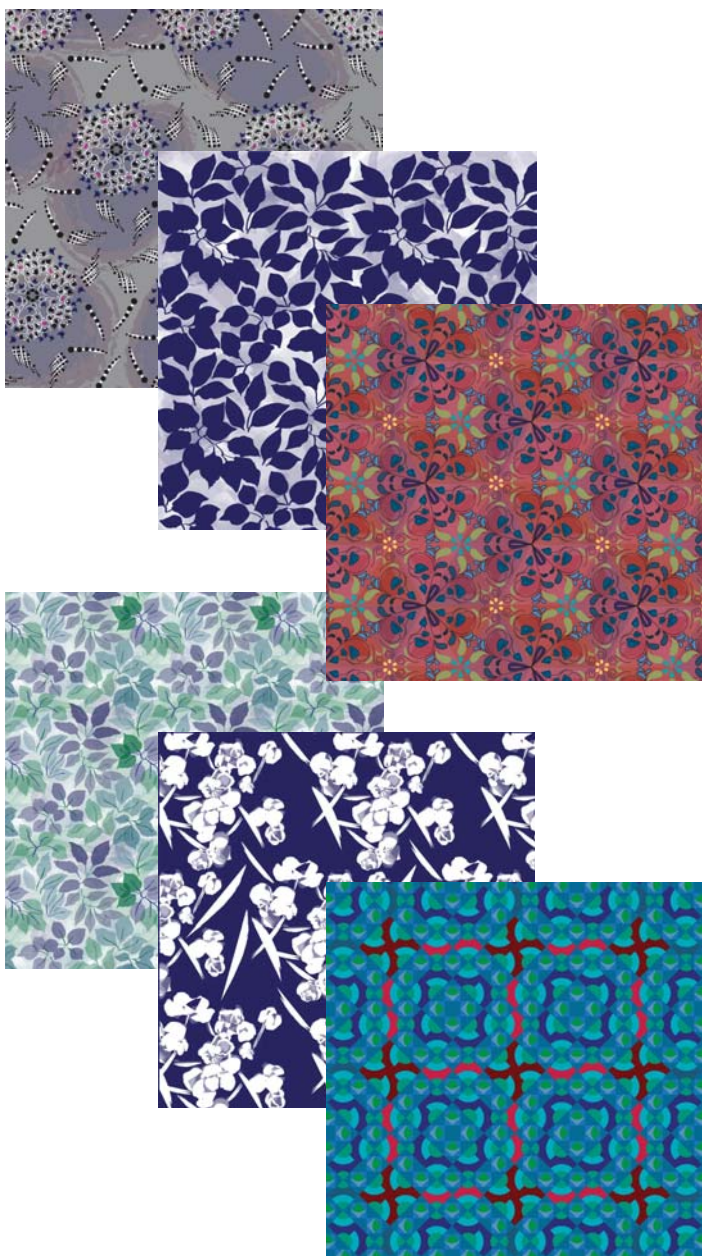

Jane
Callender

2000 MINTAKOMBINÁCIÓ
grafikai, textil- és
iparművészeti
tervezéshez

Jane Callender neve ismerősen cseng azok előtt, akiknek volt szerencsájuk 2009-ben a Textilmúzeumban részt venni a szerző shibori bemutatóján. Eredetileg a japán kékfestő-technikában elért eredményeiért lett híres – nyugodtan mondhatjuk, világhíres – és többszörösen díjazott.

Most egy olyan könyvvel lepte meg közönségét, mely egyformán fontos, és hasznára válik más műfajokban ténykedő alkotóknak, legyenek bár grafikusok, textiltervezők vagy iparművészek – nem beszélve a quilt művelőiről. A cél: eredeti, saját minta alkotása.

A könyv kiindulva a legegyszerűbb formákból, lépésről lépésre vezet végig az egyre bonyolultabbá váló szerkezetek kombinációjához.

2000 ábra segít láthatóvá és érthetővé tenni az alkotás folyamatát. Az ábrák többsége színes, így látványosnak sem semmi a lapozgatás...

A könyv kezdőknek nem ajánlott, de alpmű, mondhatnánk kihagyhatatlan azok számára, akik szeretnének saját minta- és formavilágot létrehozni. Internettel bírónak érdemes Jane honlapjára is ellátogatni: www.callishibori.co.uk

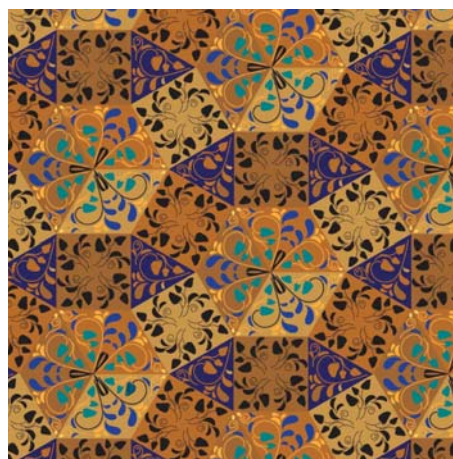
A könyvet ajánlja: *Dolányi Anna*

ISBN 781849940078

335 oldal, 2000 ábra

Batsford, 2011

Ára 20 Font

A Színes Karácsony tűvel és cérnával
c. könyvet
Csürke Anna nyerte
Kondorosról

VENDÉGEK A TEXTIL- MÚZEUMBAN

Jane Callender a shiboriról fog vetített képes előadást tartani. Erről a technikáról mindössze annyit tudtam, hogy kisebb anyagokat nagy uborkásüvegekre, több méteres anyagokat vízvezetékcsövekre tekerve festik meg. Ha az égiek áldása volt a munkán, akkor az eredmény gyönyörű mintás darab, ruhaanyag, függöny, stb. varrásához való. Két ilyen szépség látható a cég honlapján a tanfolyamok között (Textilfestés Tiszaújvárosban). Sajna a szerencse a kezdőknek valóban szükséges, mert láttam már olyat is, amit nem lehetne kitenni az ablakba.

A Textilmúzeumba belépve a recepciónál kellemes csalódás ért. Jane két asztalon és egy állványon éppen kis kiállítást rögtönzött, és láttam, hogy a csodaszép munkái nem csövön készültek, hanem varrt, kötözött és hajtogatott darabok.

Az előadáson hamarosan megtudtuk, hogy a shibori szó japán, jelentése összepréselni, csavarni, kinyomni és Japánban többféle, többnyire kötözéses festékes technikát neveznek így. Jane munkái általában varrással vannak összehúzva, és indigó festékkel színezettek. Egy képen bemutatta a kertjének egy szeletkáját, ahol kis üvegházban maga termeli az indigót.

Az előadás első fele az indigófestésről szólt, az ókortól napjainkig.

Alapvetően két csoportba sorolhatók az indigóval festett textiliák: egyik részük shibori jellegűek, a másik részük, mint a nálunk meghonosodott kékfestő is, valamilyen nyomó technikával kapják a mintázatukat. Az más lapra tartozik, hogy az indigó festéknek egyre kevesebb köze van az indigóhoz, mint növényhez. Közép-Európában már a középkorban szántóföldi méreteken termelt csülleget használták, és már a XIX. század közepén megjelentek a mesterséges indigó színezékek. Jane még a kötésük kémiaiáját is elmagyarázta. Rengeteg képet vetített ázsiai és afrikai műhelyekről, festő emberekről, festőedényekről, stb. Az előadás második fele szólt valójában a shiborival készült textilekről, sajna a technikák bemutatása nélkül. Éppen csak felvillantott néhány képet, amelyeken az anyag festésre előkészítve behúzott 3D állapotban volt. Majd rengeteg szép shibori textilt és illetve belőlük készült ruhadarabokat, textilképeket vetített. A sorozatot japán munkákkal kezdte. Nem csoda, Japánban ennek a technikának 500 éves hagyománya van. Itchiku Kubota volt a leghíresebb művésze, aki az Edo-korban élt, és kimonó festéshez fejlesztett ki egy módszert egy másik technikából. Japánban a szokásos shibori nagyobb terű mintáit szokás utólag aprólékos kézi festéssel ellátni. Nemcsak régen használták a shiborival festett anyagokat kimonókhoz, egyéb ruhákhoz, hanem ma is terveznek, varrnak gyönyörű ruhákat, persze modern szabással, a régi technikával festett anyagokból. De nem csak a divat változik, a festés technikája is fejlődik, már nem kimondottan kézi munka, az anyagok előöltését, ráncolását sok helyen már varrógéppel végzik, sőt vannak műhelyek, ahol kilométerszám géppel készítik elő az anyagokat.

A japán textilek után Jane még vetített nekünk kínai és afrikai, főleg ghanai és szenegáli anyagokat és ruhákat is, és így egész közvetlenül kapcsolódott az őt követő John Gillowhoz, aki az afrikai textilekről tartott előadást.

Nagyon szeretek textilt festeni. Csak úgy, cél nélkül, és az már csak hab a tortán, ha egy festett anyagom valamire használni is tudom. Ha meghallom, hogy valahol valaki számomra új textilfestő technikát tanít, akkor rögvest jelentkezem. Most júniusban azonnal regisztráltam, ahogy megtudtam, hogy a Textilmúzeumban egy angol hölgy,

A szünetben megnézegettük Jane munkáit, két készülő darabjának az elővarrását, és meglehetősen vásárolni kis csomagocskákban 1-1 motívum leírását, néhányat sablonnal együtt, Angliában szokásos áron. De két kis mintának nem tudtam ellenállni, és még egy spulni spéci shibori cernát is vettem. Este itthon el is készült az első varrt shiborim. Illetve reggelig azt hittem, mert amikor kimostam, minta az anyagon szinte semmi sem volt. De a következő kísérletem már biztató volt. Vagy két napot bogarásztam a neten, rengeteg minta, festett ez meg az, de technikai leírásokat, rajzokat csak mutatóban találtam. Kisfilmek is vannak a hálón, főleg kötözött és csőre tekert technikákról. Könyvet, itthon kaphatót egyet találtam, azt is angolul, ez elég drága, de ha szükséges lesz, majd rendelek a tengerentúlról. Momentán úgy érzem, hogy a minták javának elkészítési módja kitalálható, kikísérletezhető, és idén karácsonyra szép sálakat, és terítőket fogok ajándéknak készíteni. Talán stílusosan zöldeket.

*Gelencsérné Lazarovits Klára
Budapest*

Próbálkozásaim

Guests in the textile museum - Jane Callender

I love dyeing textile, just for fun without any purpose, and if I happen to find a use for one of my dyed fabrics it is the icing on the cake. Whenever I learn there is somebody somewhere teaching a new textile dyeing technique, I have to be there, so as soon as I heard in July that an English lady, Jane Callender, would hold a lecture and slide show on shibori in the Textile Museum, I registered. All I had known about this technique was that small pieces of fabric wrapped around large pickle jars, and larger pieces of fabric wrapped around water pipes were then dyed. With the blessings from the gods the result is a beautiful patterned cloth suitable for dressmaking, curtains etc., Two such beauties can be seen on the home page our Guild under the heading of Classes (“Textiles dyeing in Tiszaújváros”). Unfortunately beginners do need a certain amount of luck. I have seen some shibori not worthy for display.

On entering the Textile Museum I had a pleasant surprise, Jane was setting up an exhibition on two tables and display screens. I could see her wonderful creations had not been made using a pipe but by stitching, binding and folding.

In the course of her lecture we soon learnt that shibori is a Japanese word meaning compressing, twisting and squeezing, and in Japan several dyeing methods are called this name, mainly involving tie-dyeing. Jane’s creations are primarily gathered with stitches and dyed with indigo, she showed us a photo of a section of her garden where she cultivates indigo in a small hot house. (Lost in *translation - should read – where she dyes with indigo*).

The first part of Jane’s lecture was about indigo dyeing through the ages. Two of the major types of indigo dyeing are shibori and another would be the traditional Hungarian blue printing, which produces motifs by way of resist printing. It is a different matter that today’s indigo dyes have less to do with the indigo plant itself. Woad was mass produced in Central Europe in the Middle Ages, and from the mid-19th century synthetic dyes appeared. Jane even told us their chemical composition, she showed us lots of photos of Asian and African workshops, people engaged in dyeing as well as dyeing tools.

The second half of the lecture focused on textiles produced with shibori, unfortunately without discussing in detail the techniques themselves. Only a few pictures were flashed of fabric gathered in 3D ready to be dyed, This was followed by lots of beautiful shibori textiles as well as garments and textile art, The first photos were of Japanese work, No wonder, since this technique looks back to a history of 55 years in Japan, Itchiku Kubota is the best known Japanese shibori artist who lived in the Edo period and developed a method for kimono dyeing from another technique. In Japan, the usual large scale motifs derived through shibori are customarily enhanced by subsequent detailed hand painting, while shibori was used in the past to make kimono and other garments, fabric produced with this ancient method is still used to day to make exquisite dresses al be it with modern designs, However, it is not only fashion that changes, but the dyeing method evolves too, shibori is no longer a purely hand-made craft; nowadays the pre-stitching and gathering of the fabric is often done on a sewing machines, and there are workshops where miles and miles of fabric is prepared for shibori on machines.

Following the Japanese textiles, Jane showed us photos of Chinese and African fabrics and garments, mainly from Ghana and Senegal, thus providing a link to the next lecture on African textiles by John Gillow.

In the interval we had a chance to view Jane’s work and the pre-stitching on two of the shibori pieces she was working on as well as purchase kits each containing a description of a motif, and some also including a stencil all at prices standard in England. I could not resist buying two patterns and a spool of special shibori thread. That same evening my first stitch shibori was completed – or that is what I thought until the following morning when I washed the cloth and there was nothing to be seen on it! My next attempt was more successful. I spent two days surfing the net and found lots of patterns and articles on dyeing but very little in the way of describing and demonstrating the technique, I could find only one book on the subject available in Hungary but it was in English and rather expensive, I might order some from overseas if needed. At the moment I feel that for the majority of motifs it is possible to guess or work out how to produce them and I am planning to make beautiful scarves and table cloths for Christmas. Maybe in green to be festive.

Klára Lazarovits Gelencsér

Budapest